

GAZETA TRANSILVANIEI

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasovu 19|7 Septembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. corespondenti. — Pentru serie **6** cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare pu-
blicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvania.

Despre armat'a austriaca.

„Armat'a cea mai frumósa din lume.“ A-
césta erá titul'a cu care onorá barbatii de spe-
cialitate din Europ'a pe armat'a austriaca pana
in Iuliu 1866. Se aflá inse si ómeni cunoscu-
tori, carii cautá si descoperia inca si scaderile
in organisațiunea acestei armate. A face asié
ceva aici in tiéra la noi erá fóte strinsu opritu.
Nici o mirare; ajunsamu noi si timpuri —
sub guvernamentulu lui Schwarzenberg — pre-
candu de ecs. Gazetei i s'a opritu sub pedépsa
de inchisóre, că nici chiaru despre scólele ro-
mane sci se nu mai scrie nici de bine nici
reu, ci se taca.

Austri'a avù dela 1815 incóce cativa ministrii, caroru se le fia platus cineva multe milioñe si n'aru fi potutu lucra mai bine decatu cum au lucratu, pentruca se o retienea si impe-dece in desvoltarea ei. Dis'a odinióra tocma si Fridericu celu' mare, ca ministrii Austriei se rilescu din tóte poterile a o ruina, ca inse nu o potu, pentruca in popórale aceleia este fórte multa potere de viézia.

Asie ceva s'a disu in tote privintiele, prin urmare si in privint'a armatei. Dreptu ca pentru armata s'a facutu mai alesu dela 1850 nemarginitu de multe reforme esentiale, la care omenii trecutului n'aru fi cutesatu a visa vreodata. Intr'acea cumplitele catastrofe din an. 1859 si mai alesu din an. 1866 probara inverderatu, ca pre langa curagiulu firescu, pre langa reform'a armelor si a uniformelor si pre langa ecsercitiulu in arme se mai ceru inca si alte reforme radicale, seu cu alte cuvinte, ca trebue se se parasescu unele macsime vechi si se se introduca cu totulu altele probate la alte staturi si armate.

Noi memaramu in unul din Nrii Gazetei, ca „Pester Lloyd“ publicase vreo 12 articuli carii se ocupá cu reformele armatei austriace. acelasi Lloyd mai publicà alti patru, cum si „N. Freundenblatt“ din Vien'a vreo 7, unii mai interesanti de catu altii, éra foile de specialitate „Militär-Zeitung“ si „Kamerad“ inca'si luara voia a o spune la cateva oasmani, ca armat'a are trebuintia de alte reforme ne'ntieles pana acum. Asié discusiunile cate au esit pana acum in acésta materia rá de 2 luni inoce facu o parte frumosica a literaturei diaristic. Noi credemu ca voru mai urma si altele.

Natiunea nostra inca da unu contingentu insemnatoru la armata, este prin urmare lucru celu moi firescu, că noi inca se ne interesam in celu mai mare gradu de reformele prin care trebuie se tréca armat'a, de prosperitatea si de glori'a ei. Eco pentrue recomandamu cu totu-adinsulu citirea scrieriloru ostasiesci. Unele din acelea scrieri recomanda de ecs. deprinderea in arme a tinerimii inca dela cas'a parintesca si din scóle, că in Elveti'a, tocma că si in Rusi'a. Suntemu cu totulu de acordu si abié asteptam dilele, in care se se védia infiintiata ide'a acésta. Altii pretindu introducerea preste totu a sistemei prusiane, prescurtarea aniloru de servituu strinsu ostasiescu, desfintiarea inse a rescum-pararii cu bani. A sierbi doi ani intinsu, apoi a esi cativa ani totu numai oate 1 luna in anu sub arme in tienutulu de unde esti nascetu, ce este aceea? Curatu o petrecere nobila si totnsi forte folositóre.

Veteranulu carele serie in „Lloyd“ cere in articol, seu XVI, că sistemul naintarii (avancement) in armata inca se trecea prin o reforma radicala, protecțiunile se fia catu se poate mai restrinse, talentele si meritulu adeveratu se fia naintate. Dreptu ca iu Austri'a este primita o

maosima liberala, dupa carea orice ostasie de oricare confesiune pote nainta dela baioneta pana la rangu de generalu, mai e inse pastrata alt'a de patru seculi, adica a proprietariilor u de regimete, prin care se deschide cale larga la nepotismu. In alte armate proprietari de regimetu este numai o titula de onore, cu care nu este impreunatu nici unu privilegiu. In cele mai multe armate europene regimentele se numescu seu numai dupa numeru, seu dupa provinci'a din care sunt recrute. Anume in Franci'a nu sunt de locu proprietari de regimete. Din contra in Austri'a tot'e regimentele si au proprietarii loru (Inhaber), regi, duci, principi, generali. Drepturile acestora sunt a pedepsi si a pardona, a nainta la rangu de oficieri pana inclusiv de capitani. Numai pe oficierii de stabu si pe generali ii denumesce Mai. S'a imperatulu. Ci se stamur la sistem'a naintarii. In Austri'a inca nainta oficierii dupa vechimea servitiului incetu cu incetisiorulu, fara a cauta multu la capacitate. Ei, cara consiliulu belicu (Hofkriegsrath) avea dreptulu de a da totu a trei'a apertura de oficieru la favoriti si nepoti; preste acesta totu elu mai stramutu pe domnisorii dintr'unu regimetu in altulu si ii vira intre cei mai betrani, pentrucá se le dea ocasiune de naintare. Acum inse mai venia si proprietarii de regimete cu fii, nepoti, cu cadeti de la amicii loru, pe carii ti'i impingea naintea altoru oficieri mai vecchi, pote si mai cu multe merite. Preste tot'e acestea de si asié numitele conventioni, adica cum paraturi de rangu era forte strinsu oprite, ele inse totu se facea ca si in Angli'a.

Mai este in armat'a austriaca o datina, pe care nu o vei mai afla nicairi in Europ'a, adica primirea ou bratiale deschise a toturor strainilor in ranguri si posturi ostasiesci si prin aceasta inapoierea fililoru patriei. Candu s'aru primi dela straini totu numai capacitatii, omeni geniali, treca mérge; ci dupa cum spune veteranulu din Lloyd, tréb'a merge si mai altmintera. Coconasi din Angli'a, oarri in tiér'a loru aru sta se mória de fome cu oate 10 & sterline

(100 fl. v. a.) pe luna, de si numai „Esquire“ adica boieranasi, aici la noi trece de lordi si de milionari si occupa rangurile de oficieri dinaintea compatriotilor nostrii. Deci se ingrijim si noi mai multu pentru fiii nostrii, era nu pentru straini veniti de preste siepte tieri si siepte mari, ca pe ai nostrii in alte armate seu nu'i primesc unicidicum, seu forte raru si cu nespusa greutate. Preste acestea se se deschida scole ostasiesci de ajunsu, pentrucat tinerimea se aiba oca-siune de a se pregati pentru carier'a ostasiesca atatu teoretice catu si practice. G. B.

Brasovu 18 Sept. Cititoriloru nostrii din afara li se va parea ca dela unu timpu incoce ne ocupam prea multu cu afacerile comunei nostre. Macar de ne-amu ooupa si mai multu. O suma de afaceri, abateri, scaderi, ne-regularitati dela noi semana ca ou eu ou ou cele din alte comune. De vobis fabula narratur.

In 12 Sept. s'a mai tienutu nu sciu dupa catu timpu o siedintia a comunei de 100. Ce? 100? Departe se fia. Adeverat ca dupa regulativele comunale consiliulu representativu alu comunei nóstre ar trebui se stea din 100 concetatiensi, inse „Kronst. Ztg.”, alu carei editoru inca este membru, ne spune ca din 100 lipsescu 24, éra noi observam ca lipsescu mai multi, pentru ca sunt preste 25 carii niciodata nu mergu la siedintie, éra intre acestia se afla altii trecuti departe preste ani 70, neputintiosi, bolnavosi, in catu comon'a intréga se mira pen-truce nu'si dau dimisiunea, candu ei si asié nu tragu nioi o plata, nici unu folosu, ci pórta nu-mai titul'a góla.

Primariulu natiunii sasesci asié numitul comite dn. Conrad Schmidt este rogatu de catra comuna a osteni incóce spre a conduce alegerea nouilor membrui din reprezentanția comunala, cum si acelor doi senatori la dousi posturi vacante.

„Kronst. Ztg.“ nu atinge nimicu despre alegeri la acelea posturi cardinale, care in cunetu cu punctu 2 alu punctelor regulative din 1804 trebuie se se faca totu la cate doi ani, care inse din Aprile 1861 adica de $5\frac{1}{2}$ ani incocé nu s'aui intemplatu nicairi in tota sasimea. Pote fi ca numitulu diariu se va provoca la comite si la scaunele secuiesci, in care iaca nu se mai intembla nici o restauratiune intru intlesu constitutiunalu transilvanu, in catu publicoulu nu mai scie de locu, dupa care din atatea instructiuni se inlocuescu posturile vacante la functiunile publice municipale si comunale, ci scie numai un'a, ca anume in comitate dreptulu de alegeri s'a delaturatu si ca in acesta privintia ne afiamu intr'unu provisoriu cu atatu mai siodu, cu ocatu, afara din sasime, lipsesc si o lego comunala. Toema inse impregiuarea, ca legile municipale si comunale sasesci cu scierea nostra nu sunt nici suspinse nici delaturate prin vreo ordonantia mai nalta, ne face se intrebamu pe Kr Ztg.: se voru intreprinde estimpu in sasime si alegerile de doi ani, seu numai cele vacante?

Inse pana candu reprezentantile comunale se voru re'ntregi ele pe sinesi; pe catu timpu se voru alege că inadinsu atati „Jämäuner“, éra ómenii carii mai priicepu cate ceva si au curagiulu de a vorbi, voru fi priviti că nisce turburatori (Aufwiegler), cum le dise oineva mai deunadi; pre catu timpu nicairi nu este desfisptu numerulu celoru carii trebue se fia de facia spre a da valóre unei hotăriri, — pre atata de reforme mai de domne-ajuta nu pote fi vorb'a. Apoi totusi celoru carii stau in capulu trebiloru le este necasu, déca insii locuitorii sasi ti-o spunu curatul, ca „in dilele nemtilor“ erá mai bine.“

Éca cum autonomia se pote omori prin
autnomia.

Amu mai disu adesea, o repetim u si astădata, ca autonomia fara libertatea adunarilor, a vorbirii si a presei este o satira si o fanfaronata, o mintiuna că tōte mintiunile, carea pōte trage in urma'si séu despotismulu séu anarchie's.

Si spuneti' mi dv. ce mai sunt astazi asie numitii tati de vecini in cetatile sasesci si sasoromanesci, care sunt atributiunile loru, care sfer'a de activitate, pana in catu sunt ei datori a sta politiei locale in ajutoriu? Unde sunt tatii de vecini, candu se facu tieganiile cele mai nerusinate pe la fantani? Unde sunt ei, candu se mana vite impungace dealungulu stratelor? Asupra curatieniei a carei nepazire strinsa costa atatea vieti de omu, tatii de vecini n'au nici o inriurintia? Si candu cersitorii din alte comune se primbla dealungulu stratelor, nu'i vede nici unu tata de vecinu? Chiara pe pro-

menada mai in totu timpulu vedi cersitori straini de cei betivi si perde-vara. In duminec'a din 9 Sept. unu tieganoiu hîdu semigolu se primblă pe dinaintea societatii elegante cersindu cu o nerusinare adeveratu asiatica. L'a scosu cineva de acolo? Cersitorii straini se se transmitia la urm'a loru, precum amu mai cerutu, éra tieganii lajeti golani sciti ca din vechiu sunt proprietate a catorva magnati, tramiteti i la domnii loru, că se'i tîie densii, éra nu comunele nôstre.

Brasiovu 17. Sept. Garnisón'a de aici, care sta din batalionulu alu 4le alu regm. de Niederlande Nr. 63, totu roman din reserva, voinici inse unulu că unulu din nordulu Ardealului pana catra Bai'a mare, dovedi o portare rara si deosebitu laudata de tóte plasele locuitiloru, incat romanii conationalii loru sunt mundri de rar'a loru conduita, de acuiajateli a militaria, si moralitatea exemplaria, dovedita supt totu decursulu petrecerii loru aici. Acum in urm'a mesureloru de reductiune ale armatei, fetorii cei ce sierbisera cate 10—11 ani si 'si implinisera capitulatiunea, totusi la vocea Domnului armatei alergara la arme, parasindusi familiele si economia rurala pentru aperarea tronului si a Monarchiei se dimisera vro 300 la numeru, cari eri deminétiá intre cantece plecară acasa la Bistritia, dupa ce li se dete spre sciintia recunoscinti'a preanalta, cu multiamita, ca au concursu la arme, cu tóte ca si implinisera anii capitulationii. Ddieu cu densii, ca cu orice ocazie numai onore amu seceratu din portarea loru cea solida!

Că dovada despre cele dise mai susu punem si marturisirea preotului dela beseric'a ce o cercetara soldatii romani, care dice, ca s'a inamoratu intrinsii, caci ei si cantau in beserică si pastrara o moralitate rara. Dsa că spiritualu primi dela c. r. comandante supt nr. 641/1866 urmatoreea recunoscintia:

"Pre on. Dsale D. Preotu gr. or. Bartolomeiu Baiulescu, aici. Me aflu cu placere deobligat pre on. Diale pentru tóte acele servitii prestate din propriul si prea curatulu impulsu crestinescu, cu care ai ostenu pentru fetorii gr. or. din garnisón'a de aici prin impartasirea loru cu potintea si insufletitorea potere a SS. taine, a multamisi si comunicatului, pentru care pe lunga asecurarea deosebitei mele consideratiuni si onore cei datorediu, primesce si cea mai caldu. osa multiamita a mea."

Brasiovu 2. Sept. 1866.

Much m./p. Maioru.

Parintelui Baiulescu, care cu ocajunea bollei epidemice, ce totu mai slabesc din di in di, alergă mereu a imparti mangaiere spirituala, ei aducu atatu nei scapati de prin spitale, criminalii din cas'a de corectiune si alti esterni de prin hoteluri, că si intrég'a garnisóna o multiamita publica pentru dovedit'a amore spirituale cu densii.

Fagarasiu 18 Aug. 1866 *).

Nu ne putem explica, de unde vine acea placere deosebita a „Gazetei Trans.“ de a persevera in infestarea districtului Fagarasiului si a trebilor lui administrative, parte prin corespondintie patimasie, parte si prin notele si glósele Redactiunei, care nu'si potu ascunde óresicare antipatia (?) prejuditiósa (?), pre candu ori ce corespondintia, care tientésce a deacoperi trebile districtului si din partea cea buna se fórfeca, se schimosescu si se facu ou totulu neintielegibile (Vedi coresp. vic. Ant. despre decursulu alegiloru, despre manifestatiunile de loialitate etc. etc.) **).

Concedem, ca mai cesti ani trecuti au pututu se aiba „G. T.“ si ansa drépta de a reclama asupra unor defecte si a inteti indrepatarea loru. Dara din aceea nu se poate deduce transplantarea prejudicielor si antepatiei celei vechi asupra starii de acum a districtului. Adi e cu totulu altu ceva. Pre langa tóte greutatile si pedecile ce jacu in insusi natur'a sistemei nepotrivate de acum, trebile districtului sub pre energios'a si intielépt'a conducere a nouului siefu a capatatu facia noua, ele au luatu prin reformele administrative si scolastice puse in luarare unu avantagiu pre favorabile. Deci

*) Fiindu imbulditi pana acum cu corespondintie de priu locuri, cu dreptu de a pretende mai intetita publicare, credem ca cei patru prenumeranti din totu districtulu Fagarasiului nu voru lua in nome de reu amanarea cu vreo cativa numeri a coresp. acesteia. — Red.

**) Da'mi vóia, se ti dovedescu d. coresp. ca aici te ai prea lungitu. — Red.

déca „G. T.“ s'aru fi informatu mai bine de reformele celia prospete a le noei conduceri, atunci credem ca aru fi redusu corespondintie celia sinistre si patimasie la resonu prin altofeliu de comentare si glose, decatu care ve-demu a se buciuma la tóte ocajuniile.

Nu avemu obiceiul a trai cu laud'a proprie, nici odata amu facutu, in interesulu adeveritui si spre drépta aperare trebue se constatafă fapt'a: ca nenumeratele si pre complicatele greutati, care intempina intelegrint'a nostra pre pucina de aici dela 1861 pana adi, anevoie credem se 'si mai asti' sotie undeva in monarchia intréga; pre langa tóte acestea luptele nôstre au fostu si sunt coronate de resultatele celia mai dorite. Dist. Fagarasiului este jurisdicțiune dupa tóte formele curatul național, unde mai e o jurisdicțiune romana — fara Naseudu — in Ardélu? cu tóte oa nimeni va voi a denega, ca in Ardélu nu mai sunt jurisdicțiuni cu totu asié coloale maioritatati romane — că si Fagarasiulu.

Óre candu servesce „G. T.“ interesulu naționalu?! atunci candu astfelui de fapte le ignorăsa, si administratiunea chiaru si sub noua si pre prompta conduce o intempina cu neincredere si prejudetie, ori candu va da concursulu seu la intempinarea greutatiloru si incurajarea nouei administratiuni?!

Dara ni se va dice, ca de ce nu informam Redactiunea despre avantagiele nouei administratiuni? Amu respunsu mai susu ca noi pana acum amu simtitu numai respingeri si ignorari din partea Redactiunei. (?)

Daca déra totusi se primescu si informatiuni ce nu se spargu de paretele antipatiei, iata intre altele, vomu seti aducemu aminte numai de unele imbuñataturi a trebilor districtuale, din care se poate convinge ori si cine, ca nu dormimu.

Dieu — ca va aducemu aminte ca-ci dupa cum sunteti informati de celia rele, trebue se aveti cunoștința si de celia bune — ati fi aflatu ca de si agitatiumile unei partite de aici contrarie intereselor nôstre naționali candu cu ocajunea alegiriloru ne-a ocupat mai totu timpulu nouei administratiuni, totusi acestia nu se conturba de a regula justitia, a indrepta administratiunea, a insufleti viati'a comunale, a introduce o cincisura strinsa a bugetelor comunali, o economia regulata a bunului satescu si eu deosebire a padurilor celor multu degradate, mai departe o drépta impartire a concurintii la faceria drumurilor, ce pana acum lipsea cu totulu, o restrințere a competitiei de calatoria a oficialilor si altele. Că se credi Dle Redactoru, ca acestea tóte sunt in lucrare, potrivu ceterase statutele comunei colective a Branului din 1865, directivele pentru organizarea comunelor din districtu si manualulu pentru manuducerea justitii in comunele satesci din an. 1866 tiparite inpartite la tóte comunele, din care si O. R i tramitemu cate unu exemplar, apoi statutele a loru 3 scôle principali gr. or. si 3 gr. cat. si fasiunile fundamentali pentru scôlele populari tóte din anulu 1866. Vicecapitanulu si vicariulu cu protopopulu ambala din satu in satu, că se aduca practice intrega causa scolară in vîstia, socotelele comunale se censură in totu anulu de catra oficialatu dupa tóte regulele de contabilitate. Dela inceperea nouei administratiuni in 3 asentari dupa olalta, districtulu nu a remas nisi cu unu fecioru detorius, ba oficialatulu in respectulu acesta si ampliatii in specie au capatatu dela inaltulu regiunii guberniu laudatore.

Standu lucrul asié, nu ne potem ascunde mahnierea facia cu corespondintia „G. T.“ de dato Turda 21 Iuliu Nr. G. 55, in care ni se trintesce in facia, ca distr. Fag. au patitu de 5 ani incepe „totu rusine“, ca feciori s'au adus si se adueu „ou sila la sórte“.

Apoi intrebamu pe coresp. dela Branu Nr. 60 vediatau elu vreunu haiducu aducandu vreunu fecioru la sórte in totu districtulu? de unde au venit la fruntasii Branului aceia „mahni“? au vediuta fruntasii Branului requisitiunea pentru asistintia militare asupra districtului ce a scorintu corespondintele din Turda?

Fiindu dara acésta faima de aducerea feciorilor la sórte numai scoritura, deunde aceia „mahni“? din pena coresp. dela Turda, ori aceia dela Branu?

Apoi ca se putem responde coresp. dela Branu la intrebarea: ca óre nu s'au pripitudo Fagarasiulu? óre nu era mai bine se cera asistintia dupa recrutare? lu mai intrebamu si noi:

scie Dlui ce e o administratiune esacta? se vede ca nu scie; deci i spunem noi. Administratiunea esacta sta in mesurile preventive, care nici odata nu potu fi pre pripite! Deci déca au patitu distr. vreodata rusine, apoi o a patita numai pentruca nu s'au ingrigit de mesuri preventive, ci a alergat schiopatandu cu mesurile „nepripite“, dupa ce au patitu ru-sinea!

Déca oficiolatul distr. la aratarile politiane ca unii fugari vecchi s'aru afia acum pre munti, ca ciobani, au luatu mesuri preventive de ai aduce la detorintia sea chiaru si prin asistintia ostasiésca, asta nu are nimicu cu procedura regulata a recrutarii, nici au fostu indrepata asupra districtului, nici asupra fruntasilor dela Branu, ca se se „mahniesca“ si cu atatu mai pucinu asupra coresp. dela Turda, ci singuru numai si numai asupra unoru individi singulari, carii o aru fi patitu' ori si unde asié!

Deci se nu simu cu patima unulu asupra celuilaltu, ca-ci atunci mai usioru ne vomu intielege. Ne ajungu calumniile strainilor; déca „G. T.“ nu ne asera in contra loru, ca organu de publ. naționalu, celu pucinu lacene in pace.

Clusiu. Vinu a responde la unele pasiuri ale corespondintelui din Clusiu de dta 10 Aug. a. o. D. corespondinte dupa cum se vede e unulu dora din cei atacati in Nr. 21 alu „Umoristul“, ca dintre altele „D. protopopu ar face mai bine, déca ar imbraciosia si mai cu anima tenerimea romanésca.“ Eu nu sciu, pre care protopopu ilu intielege D. corespondinte, ca aici sunt doi protopopi, unitu si neunitu. De intielege pre celu unitu, nu sunt adeverate cele scrise de dumnealui; marturisesc tenerii, cari cu ajutoria dela 2—10 fl. v. a. au fostu ajutorati de D. protopopu. Ce e dreptu, de si unii iau luatu imprumutu, dar' multi pana in diu'a de astadi nu iau mai reintorsu; au nu'i destula imbraciosarea acéeta*)?

In catu atinge D. coresp., „ca limb'a si literatur'a romanésca se se introduca si aici de studiu obligatu“, cine nu ar dori? fia apoi profesorele preotu sătampiuatotu atata, numai se corespunda scopului. — Ar mai fi tare de dorit, că se avemu si unu profesor de religiune, că studentii romani — cari sunt gr. cat. preste 200 numai in gimnasiulu r. cat. — se studiesc religiunea acum in limb'a materna, ca ci altufeliu e forte greu mai alesu acelora, carii vinu dela vreunu gimnasiu romanu sau germanu. D. protopopu, pre langa multele ocupatiuni oficiose, neavendu neci localitate de tienetu prelegerile, nici ceva subsidiu pentru acestu fatigiu, totusi de trei ani le propune religiunea, — inse din anu in anu numerulu studentilor romani totu mai inmultienduse, e cu totulu preste putintia a corespunde scopului in astfelui de impregiurari?

Speram ca prea veneratele ordinariatului nu voru intardia a face pasii cuvintiosi la inaltele locuri, ca-ce multu timpu nu mai poate merge asié. — C... a.

Tragemu in obiectulu acesta si atentiu nea capitolului si ordinariatului respectivu, că fiindu profesorii de limb'a si literatura romana pe la gimnasiile catolice cam de comunu preuti, acestora se le impuna si oficiul de catechetu asemnandule din ajutulu dela imperatia o remuneratia, care o meritesc cu multu mai vertosu unu postu că acesta, de atata influintia si necesitate, decatu multi altii, cari din „Domnului se ne rogamu“ incolo nu mai influintiasa ou nemica neci moralitatea neci desvoltarea si lumina generatiunilor, neintrandu mai aduncu in paralelismu; — că se nu ni se impune, ca prea pribejimu. — Red.

Pianu de susu 11 Sept. 1866.

Onorate Domnule Redactoru!

Vinu a ve referi despre o intemplare trista cu rogarea, că se binevoiti a face despre ea amintire publica in colonele multu pretiuitului nostru diurnal „Gazet'a Transilvaniei“. Clericul absolutu si invetiatoru in comun'a Pianu de diosu, Avramu Benn'a, unu teneru de 25 ani invapaiatu de patriotismu adeveratu si cre-

*) Ne luam vóia a roga pe D. canonico Negruțiu, că se binevoiesca a insira unele din momentele cele mai neaparate, care se ceru intru imbraciosarea tenerimei intr'o capitala că Clusiu, spre a anima si incurajia tenerimea romana la literatur'a loru naționala, pentruca audiamu de frumose reminiscenții din Clusiu, de supt epoch'a Dsale că patronu tenerimei. — Red.

dintiosc chiamarei sale fù omoritù prin negrulutu cutitù alu unui criminariu fara consintintia in 6 Sept. a. c. intre 8 si 9 ore sér'a. Intr'acésta di reposatulu afandu-se in S. Sabesiu pe la 6 ore dupa prandiu intalni pe cale catra cuartirulu seu in piati'a cea mica pre unu pardositoriu italianu, carele insultá fara vina pre o verisiora a reposatului. Densulu nu potú a nu dojeni injuriele italianului, carele dela cértă curențu purceșe la fapta. Cért'a inse numai decatu se fini prin intrenirea spectatorilor si a politianilor. Orele de oficiu la politia percurseresa si asié satisfactiunea partii vatemate se amanà pe din'a uimatòria. D'aici Avramu Benn'a insocitu de amiculu seu Nicolae Mihu, juristu in Sibiu se dusera la cua. tirulu loru si pe la 8 ore sér'a esira amendoi in strata, de unde Nicolae Mihu pleca catra cetate, ér' Avr. Benn'a la cuartirulu seu inapoi, candu de odata se ande tipetulu: „piindeti-lu, ca eu sum jughiatu.“ Intru acésta singura eschiamare Avr. Benn'a si eadiù mortu prin döne lovitur grele de cutitù alu italianului, casele 'la pandise pe furisul la cornulu casei pre unde neobservandu pericululu avea se tréca reposatulu. Ucigasiulu fù persecutatu de Nicolae Mihu pana la locuința s'a si prin subsidiulu cerutu indata arestrat.

Cadavrulu sectionatù fù adusă la locul nascerei reposatului. Sambata in 8 Sept. se celebra ingropatiunea prin 5 parochi. Nu erá ochiu se nu fia lacrimatu! Fia-i tierin'a usiora!

BANATU. In unulu din Nrii Gazelei amu reprobusu si noi dupa „Albina“ si in legamente ca alte intemplari ale dilei si in calitate de oronicari unele nemultumiri care s'aru fi escatu in dieces'a Caransebesiu, amu observatu insa in altu Nr., ca aceeasi diecesa fu aparata si anca bine totu in „Albin'a“. Acea aparare se vediu in Nr. 52 alu Alb. Eca momentele ei mai interesante.

Corespundintele nu amintesce in acestu articulu nici un'a din institutiunile si mesurile luate de Ilustritatea S'a Dlu Episcopu alu diecesei Caransebesiului in tempulu celu scurtu alu archipastoriei sale, abié de 10 luni, in privint'a promovaiei culturei morale, spirituale si intelectuale atatu a poporului, catu si a preotimei si invetiatorilor; nu amintesce, ca a insintistu langa episcopia unu institutu teologicu cu 2 profesori; ca — ceca ce este lucru de capete-nie si singur'a cale ce pote duce la scopulu dorit — in acestu institutu nu se primescu spre ascultarea sciintielor teologice de catu teneri cu 8 clase, si pentru parochii slabu cu 4 si 6 clase gimnssiale, ca conformu acestei resolvarei pré Santi'a S'a in institutulu clericalu in anulu trecutu a primiu numai 12 teneri bine alesi, — pe candu pana aci se primeau cu sutele teneri cu 2—3 clase normale; corespundintele retace cu totulu, ca pré Santi'a S'a, pe langa o lupta infricosiata cu comunele si aspirantii la preotie, nu au inmultitu, ci din contra s'a silitu, la dat'a ocasiune, a reduce dupa potintia parochiile de prisosu si a imbunatati de asta data in acestu singuru modu posibil si starea materiale a preotimei parochiale, cu tóte ca i s'a pusu si i se punu din tóte partile greutati mari; ca a introdusu invetiatur'a catechetica, dupa o sistema practica si probata, pentru tenerii si tenerele, care au savarsitu cursulu scólei poporale; corespundintele se pare ca nu scie, ca pré Santi'a S'a chiaru si primirea in institutu pedagogicu romanu din Aradu, prin o representatiune a sa catra in regia consiliu locuititoriu alu Ungariei, a conditiunat'o de la absolvirea de 4 respective 8 clase gimnssiale, séu 3 si resp. 6 clase reale; ca spre inaintarea si necurmat'a propasire in sciunt'a didacticei si metodicei dupa gradulu culturei de astadi, a introdustu conferintiele invetatoresci, a delaturatu sistem'a cea multu stricitoasa a suplentilor necualificati ai invetiatorilor actuali; ca a introdustu in chipu obligatoriu literele strabune in trebile oficiose ale episcopiei si in scóla; ca a procuratu pe sém'a episcopiei, — ce a aflat'o depradata si lipsita chiaru si de lucrurile cele mai neaparatu trebuintiose, — o suma de lucruri necesarii, alu caror'a pretiu se suie aprópe la 10,000 fl., la ce dieces'a prin colecta a concursu numai cu 4300 fl. v. a.; ca a emisu mai multe cercula'e privitorie la acurat'a administrare, asigurare si pas-trare a averiloru bisericesci atat miscatore s. al. s. al.

Preotii, cari na'u intratu pe usia in vi'a domnului, ori sunt lipsiti de calitatile mintei si

ale inimei fara aplecare si zelu pentru binele omenirei, alu crestinatatei si in parte zelu pentru binele bisericiei loru stramosiesci alu natu-nei si au imbracisiatu preot'a numai pentru că se si indestulere egoismulu, nemesurat'a iubire de onore si comoditate, scurta ómeni cu sentimente ordinare invetiatati ca se amble de capulu loru fara disciplina si fara ordine, preotii, cari nu vréu se dea ascultare hotarirei episcopesei de a lasa pe fii loru se invetie studiile gimnasiale, acesti'a toti au temeu de a se plange asupra episcopiei celei noue. Asemenea stá trieb'a si cu invetiatorii; numai acei'a din invetiatori, cari sunt fara capacitate, neapti, neactivi, fara zelu, in triganți si iubitori de procese, predati la felurite patime, de cari, — multiumita trecutului, — se afla destui in acésta diecesa; numai acei invetiatori, cari nu vréu se se plece a-si trimite fiii loru la scólele gimnasiale spre a se pregati pentru cursulu pedagogiei, numai acesti'a sunt desperati si nemultumiti.

Consistoriulu diecesanu nu s'a organisatu de locu dupa cum ceru imperativu feluritele trebuintie si lipsa de astadi, ci s'a constituitu provisoriu aciá precum prescrie Sectiunea III §. 1. a sistemei consistoriale, sanctiunata de Majestatea S'a Imperatulu la 17 Iuniu 1782, care s'a intaritu de nou de pré inaltele locuri prin inalt'a resolutiune din 29. Novembre 1852 si in urma prin cea din 6 Iuliu 1865 esita cu ocaziunea denumirei pré santie S'ale dlui episcopu diecesanu. Dar' chiaru de nu aru fi fostu legatu pré Santi'a S'a d. episcopu diecesanu de aceste pré inalte normative, chiaru de aru fi voit u se deslege acésta intrebare inaintea celebrarei congresului nationalu séu sinodului eparchialu, se ni se spuna eu ce midilóca aru fi organisatu pré Santi'a S'a consistoriulu diecesanu cu mai multi referenti, cu fiscul si notariu séu secretariu consistorialu, si celalaltu personalu cancelarialu recerutu, toti acesti'a salerisati si stabili, pe candu episcopi'a Caransebesiului esita deunadi din mormentu numai cu gioguri singure, astadi nu are nici unu fondu, nici o subventiune, ba chiaru si intertentiunea conventionale si sindiciale a archierelui este catu se pote de pre-cara.

Dispusestiunile si institutiunile regeneratore mai susu aretate, privitor la bisericu si scóla, le-a luatu pré S. S. Episcopulu in conlucrare cu acestu consistoriu; ca membrii acestui consistoriu referéa cate 40—50 obiepte la o sesiune, si acésta fora cea mai mica remuneratiune, numai din dragoste catra bisericu si natu-ne; ca ei sunt cu destula cualificatione si experientia.

Din 220 de invetiatori, aplicati la scólele din diecesa, se afla 6 insi suspendati; daca va cerceta incepsu protocoole de investigatiuni facute in contra loru, fiindu facia in fia care casu si unu representantu alu diregatoriei politice, se vede ca causele departarei loru din postulu de invetiatori sunt: necapacitatea, lipsa sporului in invetiatur'a copiiloru, tractarea tirana cu tinerimea, beti'a, patim'a de a invrajbi poporul, iubirea de procese si, in uniculu casu, provocarea poporului de catra invetiatori la resistintia si nesubordinatia contra punerea in lucrare a unui mandat comitatensu; — pote cineva cere dela supremulu inspectoratu nationalu de scóle partivirea unoru astfelui de individi? nu este redicata mai presusu de tota indoial'a maxim'a: „cine partinesce pe oei rei, strica pe cei buni?“

De atunci au mai esit u totu in „Albin'a“ anca si alte dispute si respunsuri pro si contra, ba si in „Concordia“, noi insa suntemu determinati a le trece cu vederea. —

UNGARI'A. Pest'a 14 Sept. Aici inca incepù a domni coler'a dela 25 Aug., si mai pe tota diu'a secera dela 14 pana la 38 vieri de ómeni. Pana acum se apropia numerul mortiloru de colera la 1000, afara de cei din Bud'a, cari nu sunt mai numerosi.

Ministeriulu ungurescu inca totu occupa discursurile in tóte cercurile; si cu tota neinvoirea conservativiloru ou partit'a lui Deák, care nu va se se anguste regimulu parlamentariu, ci pretende ministeriul pe basea legilo'u din 48, pre candu conservativii se apléca la unu ministeriu si afara de acésta base, totusi se reincórdă atatu diurnalele catu si barbatii de influntia a face presiune asupra regimului, că ministeriulu se se denumesca; pre candu serbii, slavii si romanii protestésa in contra unui ministeriu egemonicu; si romanii transilvani nu voru a sci de asié oeva. — Pest'a capeta de garnisóna 6 reg. de infanteria si 2 de artileria

cu bandele loru. — Se crede, ca pana candu nu va fi finita pacea cu Itali'a, caus'a ministrul va totu pluti. — In Ungari'a auulu acesta fù manusu in genere luandu, in tóte cerealele, ér' vinulu dupa multimea strugurilor si dulceati'a loru va intrece or' ce anu de pana acum. Calesulu a si inceputu. —

— Voluntarii husari unguresci sunt disvoltati si caii loru se dau la armat'a regulata. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 13 Sept. Adunarea deputatilor autonumi la Aussee a sternit u curiositatea publicului că se védia, care e rezultatul cointelegerilorloru loru, ince pana acum nu esira in publicu cu programul si provocarea loru, cari le decisera, ca le voru da in publicu in obiectulu reconstituirei Austriei.

Pres'a vienesa a datu consiliu regimului, că cele vreo 50.000 ostasi din Sacsonia, cari se afla inca pre pamentulu Austriei, se se strapuna in Ungari'a si in Ardélu, si se dice, ca s'ar ventila cutesatòrea idea, că la eventualitatii de asié se se establese o grandiosa a dôna colonia sasescă la granitie orientale ale imperiului. — Acuma inse se semnalăsa acésta idea adusa de „Presse“, că unu ce prejuditosu pentru milit'a sacsona, care nu s'a lipsi bucurosa de patri'a sa, spre a-si caută o patria departata, unde se fia că nisce sclavi aruncati. —

Relatiunile facia cu Prusia se paru a devin érasi incoardate. C. Károlyi nu va mai merge la Berlinu, ci in locu'i va fi solu c. Trautmannsdoff, că ministru plenipotentiatu. Caus'a sasóna, care inoa totu nu e impaciuita cu Prusia, pote ca va nasce dusmanii neimpacabile si intre Austria si Prusia. In totu casulu ordinatiunea oea noua militara, in poterea careia tóte regimentele, cari pôrta numele membrilor familiei regale prusienesci, se nu se mai numesc pre venitoriu dupa numele proprietarilor, ci numai dupa numernu, se privesc o una demonstratiune, ce eschide tota perspectiv'a de reimprentinire cu Prusia. — In pertractarile de pace cu Itali'a inca nu se inchiaia neci unu punctu din cestiunile ardietorie.

In caus'a orientala serie „Schles. Ztg.“ din Vien'a acestea: „Se suna, cumca nai reşbelice austriace sunt indreptate catra Candia (Creta) pentru protegerea supusilor austriaci. Postarea enti corpora de observatiune la granitie de resarit este ordonata.“ „Corespondinti'a Zeidler“ desvóulta temeiurile unei cestiuni orientale, care ar si fi la usia, fiinduea Grecia si Rusia nu se voru poté impêdecă de neci o potere a atacă pe Turci'a. — La schimbarea prisonierilor s'au aflatu 35.036 soldati austriaci, 523 oficiri, pre langa 13.000 soldati remasi in spitalele prusiane; ér' prusiani la Austria fusera 450, 7 oficiri si in spitale 120 fetiori. —

— Dela locurile competente militari s'a asiediatu in principiu fortificarea Vienei, si intarindu Mai. S'a propunerea se voru delinea planele fortificarei intetite.

— Simptome amioabili cu Francia. Dela 1 Sept. au incetatu a se cere tacsele pentru revidarea paspôrtelor intre Austria si Francia, si impulsulu la acésta ilu dede Francia.

— Drumulu de feru. Mai. S'a a binevoitou a subserie in 18 Sept. concesiunes dramului de feru dela Aradu la Alb'a Iulia cu o ramura dela Piski la Petrosieni. Concessionarii sunt princ. Macs Egon de Fürstenberg, princ. Emil Fürstenberg, o. Otto Chotek si Louis de Haber. Timpulu e defiutu doi ani dela 18 Aug. a. c. si pentru ramura inca unu anu.

Cronica esterna.

Prospectu politiciu in caus'a orientala. Caus'a orientala intetita prin resculare Candiotiloru si impinsa pre terenulu atatu alu diplomatiei, catu si alu faptelor, cari ei amenintia cu o seriósa deslegare gordica, trebuie se ne traga luarea aminte a tuturoru, cu atatu mai vertosu, ca astadi spiritulu insurciunii se latiesce că o epidemia preste Turci'a. In Candia se varsa sange, Epirulu séu Albani'a de susu s'a resculatu atacandu preturci vre o 3000 insurgenti si omorindu din ei 11 ostasi, 250 ranindui. Epiri (locuitorii din Epiru) prin una deputatiune inca se plansera la corpulu diplomaticu din Corfu in contra ne mai auditelor tiranii ale musulmanilor si consululu Prusiei si alu Angliei s'au si dusu la facia locului spre a se informa. Intru aceea alti vre 1500 voluntari s'au alaturat la insur-

genti si nu se scia minutulu, candu Grecia impinsa de Rusia va luá initiativa in contra musulmanilor, candu apoi Rusia, care sta pregatita, se va demite ca unu alpe asupra orientului. Deci suntemu in ajunulu unui resbelu europeu in caus'a orientelui. Romania ou frontulu ce'lui luase facia cu Turcia a sculatu din somnu pre toti crestinii din Turcia si resoala candiotilor e numai unu preludiu la drama orientelui, dupa care va urmá asternerea planului Rusiei preste oriente, resculandu totale poporele slave, spre a reesi cu politica slavismului seu. Initiativa se cerne acum prin o miscare extraordinaria in Rusia, care neci armatei, neci flotei, neci principilor, neci insusi imperatului rusescu nu'i mai e indiferenta. Rusia armesa pentru actiune. America ei va fi aliat a si Grecia in fruntea miscarilor va duce rol a de anteposturi. Francia si Anglia isi reabilitatescu armele si voru redica manusia Rusiei. Deocamdata au facutu pasi la porta ca se nu concéda Americei a'si cumpara statiune de flota in marea interna. Faima vré a sci, ca si Austria sia tramisu corabii de resbelu la Canada si a ordonat unu corpu de observatiune la oriente. — Prusia speculesa dupa ocasiune de a pescui in tulbure si a'si continuá opulu de a intruni tota Germania, dupa cum apromise Bismark Bavariei, ca ei va castigá si Austria germana. E curiosu, ca legionulu maghiari inca nu'lui dimite Prusia. Mane poimane, cine moi sci, ce evenimente ne potu surprinde. —

GERMANIA. Pentru caracterul situatiei presente se se pota mai bine vedé, ne servim de declararea oficioasa a diurnalului oficial prusienescu „Prov. Coresp.“ din 14 Sept. care cuprinde acestea: „Numai intr'o stare gata de resbelu, a securata din tota partile si i potetiene Prusia pusestiunea a prezinta.“ Aceasta vorba dovedeste, ca in momentele aceste critice, in care tota Europa se afla aprofundata intr'unu provisoriu fatalu, Prusia se vede isolata. — Cu Sacsonia nu este impacata, cu Meiningen, Reuss inca nu, si cine scie, deca aneksarea cea cu sila fara declararea vointiei poporilor nu va prepara Prusiei o criza amenintatoare in starea prezinta victoriosa, care se radima pe fortia armelor, fara a fi subjugatu Bismarck si fortia spiritualui liberalu al Germaniei, care sta la panta pana la momentulu binevenitul. —

FRANCI'A. Parisu 17 Sept. Francia ésa acum pe facia, ca e prea determinata a luta parte serioasa pentru consolidarea Romaniei. „La Patrie“ descoperă intr'unu artic. oficiosu, ca poterile occidentali in caus'a diferintii cu Turcia au amanat a recunoscere pe principale Romaniei; inse decumva Turcia va mai sta la indoiela a face acesta, atunci poterile, chiaru in interesulu Portii trebuie se treaca preste acesta ne mai intardiandu a recunoscere tronul celu in adeveru poporalu alu lui Scarlatu I.“ Pîn urmare Francia exercita acum si presiune asupra Portii, cum facuse si asupra Austriei pentru Venetia inainte de resbelu. Aceasta scire electrica a facutu mare sensatiune si acum toti aducu in combinare si denumirea D. de Moustier de min. de externe cu serioasa prorumpere a causei orientale. Francia a si insarcinat una comisiune pentru prelucrarea unui proiectu de lege de reorganisarea armatei, ca se introduca o sistema pentu generala armare a tierii, dupa planulu imp. Napoleonu ca principie, dupa care 316.000 se fia armata permanenta, reservele si primulu contingentu alu guardiei nationale de 521.198, si a doua redieare de guardia 677.000 fetiori, ad. 1,515.198 armati se pota pune Francia pe pictoriu. Francia ajutata de Anglia a protestat in contra incordarii americane de a cumpara o insula in marea mediteranea; ambele poteri sialu tramisu si flotileloru observatore catra Candia. —

ROMANIA. Bucuresci 14 Sept. n. Nu sciu deca trebuie se ve mai spunu odata, ca eu cu politic'a nu ve voi prea incomoda; foile de aici indópa cu destula politica pe publicul nostru, era dv. acolo inca ve avea parte din politic'a cea amelita unguresca. Eu in acesta privint'a tenu cu repausatulu Proudhon, carele dicea, ca a nascuta cultur'a si prosperitatea publica, agricultura, industri'a si comerciul, insemna a face politic'a cea mai buna.

Dv. sciti ca in capital'a nostra se afla trei

gimnasii, adica celu vechiu numitul la S. Sava, la care sunt si facultatile, apoi celu numitul Matei Basarabu si celu mai nou numitul Georgiu Lazaru. Despre facultatile noastre, de scol'a militara, cea de medicina si cea de agronomia publicul dv. inca a citit cate ceva. A descrie pe tota acestea institute mai deaproape mar tinea prea lungu, era ca se mai injuiu si eu pe omenii blastamati, carii au ziditu academ'a atat de reu, in catu o parte din aceea amerintia cu ruinare, n'am nici o voia. Ve voi insema pentru astadata numai despre tineric'a nostra scola comerciala deschisa nante cu doi ani. Aceasta trebuie se interesese mai alesu pe brasoveni, carii au a face din vecuri cu piatiele noastre si mai alesu cu capital'a.

Ei bine, sciti dv. care este populatiunea scolei noastre comerciale din capitala? 36 de cemu trezideci si siese elevi, era dintr'acestia cinci sunt romani, era ceilalti orice vei vrea. Era profesorii? Se vii descrie „Trompet'a“ sau „Reform'a“, eu am a observa numai statata, ca unul este francesu, carele nu cunosc limba romanescă. Nu scou ce se fia, ca la noi scientiele reale si științele prindu radicina si mai anevoie decat la dvostra. Aceasta e o scadere carea trage si astazi chiaru, va trage mai tardiu cele forte mari preste nativitatea romanescă. Lascati voi numai industria si comerciul in manile altora, pentru ca se fiti pedepsiți aspru pana in a septea sementia. S'a disu mai de multeori, ca pre catu timpu romanul are pamant de ajunsu, industria si comerciul voru ramanea departe de elu. Prea bine, numai apoi se nu totu lamentam si injuram, ca strainii ne cumpara mosile si palaturile si se facu stapanii de tiéra. Recomandam dui ministru de cultu si instructiune, precum si consiliul ui permanent de instructiune starea de astazi a scolei comerciale si a celei agronomice la cea mai strinsa supraveghere.

Bucuresci 15 Sept. Sgomotul cauzelor orientale se simtiscesc si pre la noi. Lasu ca partita rusescă Maruziana ér' a inceputu a'si redică capulu cu propaganda — ce o incercase si asta primavera la Iasi — prin tiparirea unei brosioare in Cernautiu, care se se imparta prin tota Moldova, spre a convinge romani, ca numai Rusiei e data a domini si a multiimi poporele sub binecuvantarea cunocii; de aceea prochiama: „diosu cu unirea — diosu inse si cu fericirea!“ Se credea romanulu in ceea ce ei dice Rusia, ér' nu in ceea ce vede elu, si cate tota nechalituri si apromisiuni de zaharele! Apoi ce sci, ore ce va dice la aceste partita ceea ce nu sci inca ambla pre propriile petioare?! Dar' de ei va fi luata Ddieu mintile? nu s'ar mai pomeni! El dar' adeveratii romani cunescu seriositatea timpului si audiendu, ca D. de Moustier pléca dela Constantinopole pornira la Constantinopole DD. ministri Stirbei si Sturdza spre alu intempiu si ademeni dreptu multumire pentru simpatiile aratate causei romane, informandul si mai deaproape despre fas'a, in care se atla ea acum supt presiunea de din afara; ér' D. Demetriu Braténulu fù tramisu in urma le indata ce sosisse din strainatate, care intempiandu pre DD. Stirbei si Sturdza tienura una conferintia, si numai dupa aceea s'au dusu tramisii din urma la Constantinopole, ér' Braténulu se reiutorse la Bucuresci.

Imperatulu Napoleonu a mai oferit si Romania prin not'a agentiei Franciei Nr. 583 ca in urma tractatelor de comerciu se se scutesca de tac'a vidiarei pasportelor cu imprumutata reciprocitate cu Romani'a; asta o acordă Francia Angilaru, Svediloru, Belgiloru, Olandesiloru si Elvetianiloru acum si austriaciloru, si imbia si pre Romani'a la asemenea reciprocitate, care merita a fi imbraciosata pre langa mare recunoscentia, fiinduca prin tractamentul acesta si se recunoscse suveranitatea.

— Inginerii maghiari din Ungaria avura adunare si ca rezultatul incercatorilor a fostu inventarea unei pusce cu implutura la patu, pe care o comisiune o incercă, ca e mai buna decat cea a prusianiloru; Rusia cumpără inventarea din Americ'a de asemenea pusci, ore inginerii Romaniei ce voru cloaci in asemenei spasmuri de ingrijiri: cum s'ar poté mai comodu omori omenimea?!

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea statunei invietatoresci la scol'a comunale gr. cat. din Salua in districtul Naseudului se scrie concursu pana in 15 Octobre cal. nou a. c., cu carea este impreunat unu salariu anual de 180 fl v. a., cortelu liberu si gradina.

Doritorii de a capata acesta statione au se'si susterna aici pana la timpul indicat cererea sa motivata cu urmatorele documente:

1. Carte de botezu si ca sunt gr. cat.
2. Ca au absolvato gimnasiul inferioru seu celu pucinu scol'a normala de 4 clase in cursul prerandiale.
3. Cei ce voru fi sierbitu ca docenti testimoniu despre prestatiunile de pana acum ca invietatori, precum si despre purtarea loru morale si politica.
4. Se poftesca ca concurrentii se fia cunoscutori buni de tipicu bisericescu si cantaretii, de ora ce acestia se voru prefera. Se intielege de sine, ca aceste documente trebuie facute in forma prescrisa si timbrate.

Dela inspectoratulu scol. gr. cat. ale districtului Naseudu in 8 Septembre 1866.

Gregoriu Moisi,
vicariu episcopal alu Rodnei.

Publicare de concursu.

Amesuratul conclusului adus in siedint'a II a adunarei gen. a Asoc. trans. romane, tienuta la Alb'a Iulia in 29 Aug. c. n. a. c. p. VI, subscrisulu comitetu alu Asoc. publica prin acésta concursu pentru 2 stipendia de cate 300 fl. v. a. pentru 2 asultatori de prerandia in Prag'a (in Boem'a) dimpreuna cu spese de drumu a 50 fl. v. a. pentru onulu.

Terminulu concursului se defige pre 25 lui Sept. dupa cal. nou a. c.

Competentii la aceste stipendia, au se'si trimitia pana la susu numitulu terminu la comitetulu Asociatiunei trans., concursele loru provedeute cu urmatorele documente: a) atestatul de botezu; b) testimoniu, ca au depus esamenu de maturitate cu calculi buni.

Din siedint'a comitetului Asociatiunei trans. romane, tienuta la Sibiu in 5 Sept. c. n. a. c. 2-2

Publicare de concursu.

In urmarea si in intielesulu conclusului adunarei generale a Asoc. trans. tienuta la Alb'a Iulia in 28, 29 Aug. a. c. siedint'a II p. VI subscrisulu comitetu publica prin acésta concursu pentru:

Patru stipendii, si anume: 3 de cate 100 fl. pentru trei asultatori de drepturi in Pest'a si Vien'a, si unul de 80 fl. pentru unu asultatoriu de drepturi in patria. Terminulu se defige la acestu concursu pre 26 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avea pana la defisitulu terminu a'si asterne la comitetulu Asoc. trans., petitiunile sale provedeute: a) cu atestatul de botezu; b) cu testimoniu scolasticu despre progresul in studia, cum si despre portarea morala, in urma c) cu testimoniu demnus de credintia despre lipsirea midilócelor materiale spre a poté continuá invietaturile.

Din siedint'a comitetului Asoc. trans. romane, tienuta la Sibiu in 4 Sept. 1866. 2-2

Publicare de concursu.

In urmarea conclusului adus in siedint'a II p. VI a adunarei generale a Asoc. trans. romane tienuta in 28 si 29 Augustu c. n. a. c. la Beligrado, comitetulu Asoc. trans. publica prin acésta concursu la unu stipendiu de 300 fl. v. a., destinat pentru unu tinera romanu, carele se va consacra studielor technice.

Terminulu concursului se defige pre 25 Sept. dupa c. n. a.

Concurrentii la acestu stipendiu au de a'si trimitia pana la susu numitulu terminu la comitetulu Asociatiunei trans. resp. concursele provedeute si instruite cu tota documentele necesarie si resp. a) cu atestatul de botezu; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum si cu documentu demnus de tota credintia, despre lipsa de midilóce.

Din siedint'a comitetului Asoc. trans. romane, tienuta la Sibiu in 4 Sept. 1866. 2-2

Cursurile la bursa in 18. Sept. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 8 cr. v.
Augsburg	—	—	127 " 75 "
London	—	—	127 " 85 "
Imprumutulu nationalu	—	—	61 " 05 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	68 " 05 "
Actiile bancului	—	—	716 " —
" creditului	—	—	149 " 20 "